

HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 16258

Tarih : 05.02.2026

40764

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat Eren

Diyarbakır Milletvekili

6 Şubat 2023'te Maraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde 9 saat arayla meydana gelen 7.7 ve 7.6 büyüklüğündeki iki büyük deprem, 11 ilde yaklaşık 15 milyon yurttaş doğrudan etkileyerek Cumhuriyet tarihinin en yıkıcı afetlerinden biri olmuştur. Resmî verilere göre 50.783 kişi hayatını kaybetmiş, 107.204 kişi yaralanmıştır. Depremde 36.932 bina yıkılmış, yaklaşık 311 bin yapı kullanılamaz hale gelmiştir.

Aradan geçen üç yıla rağmen, deprem bölgesinde milyonlarca insanın yaşamı hâlâ normale dönememiştir. Yüz binlerce yurttaş hâlen konteyner kentlerde yaşamını sürdürmekte, kalıcı konutların tamamı teslim edilememiş, eğitim, sağlık ve altyapı gibi temel kamu hizmetlerinde ciddi aksamalar devam etmektedir. Özellikle kadınlar, çocuklar, yaşlılar ve engelli bireyler açısından barınma krizi ağır sosyal sonuçlar doğurmaktadır.

Bu tablo yalnızca kriz anına değil, afet öncesi risk azaltmaya dönük kamusal sorumlulukların yerine getirilip getirilmediğine dair de ciddi soruları gündeme getirmiştir. Uzmanlar, özellikle deprem bölgesinde yer alan şehirlerde yapı güvenliğinin sağlanmadığını, yapı denetim sisteminin kâğıt üzerinde kaldığını ve mühendislik hizmetlerinin çoğu zaman dışlandığını uzun süredir ifade etmektedir.

Diyarbakır, afetin yıkıcı etkisinin gözlemlendiği kentlerden biridir. Kentte 414 yapı yıkılmış, 411 kişi yaşamını yitirmiştir. Özellikle Bağlar ilçesindeki Galeria Sitesi'nde yaşanan toplu kayıplar, yapı denetim sisteminin yetersizliğini açık biçimde ortaya koymuştur. Yapılan teknik incelemeler, Diyarbakır'da yıkılan yapıların büyük çoğunluğunun 2000 yılı sonrası inşa edildiğini göstermektedir. Bu durum, yalnızca eski yapıların değil, yeni yapılaşmanın da riskli ve denetimsiz olduğunu ortaya koymaktadır.

TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi, depremin ardından yayımladığı değerlendirmede, yapı denetim sisteminin piyasacı mantıkla çalıştığını, kamu otoritesinin düzenleyici ve denetleyici rolünü yerine getirmediğini açıkça ifade etmiştir. Ayrıca TBMM'nin afet öncesi dönemde risk azaltmaya yönelik önleyici yasa yapma sorumluluğunu yerine getirmediği de kamuoyunda tartışma konusudur. Aradan geçen üç yıla rağmen Diyarbakır'da başta Galeria enkazı olmak üzere bazı yapıların adli süreci tamamlanmamış, konut teslimleri

yetersiz kalmış, konteyner kentlerde yaşam koşulları iyileştirilememiştir. Toplumun devlete duyduğu güven, ancak açıklıkla verilen cevaplar ve somut iyileştirmelerle yeniden tesis edilebilir.

Bu bağlamda;

- 1- 6 Şubat depremlerinde hayatını kaybeden yurttaşların illere göre dağılımı nedir?
- 2- Depremlerde yıkılan yapıların kaç 2000 yılı sonrasında inşa edilmiştir? İllere göre dağılımı nedir?
- 3- Yapı denetim sisteminden geçmiş olmasına rağmen yıkılan yapı sayısı nedir? Bu yapıların kaçında fenni mesul, şantiye şefi, proje müellifi sorumluluğu tespit edilmiştir?
- 4- 2018 tarihli "İmar Barışı" kapsamında deprem bölgesinde kaç yapı Yapı Kayıt Belgesi almıştır? Bunlardan kaç yıkılmış veya ağır hasar almıştır?
- 5- Halen konteyner kentlerde yaşamını sürdüren yurttaş sayısı nedir? Bu sayı illere göre nedir?
- 6- Kalıcı konutlar kapsamında bugüne dek kaç konut teslim edilmiştir? Kaç yapım aşamasındadır?
- 7- Diyarbakır ili özelinde Depremde kaç kişi hayatını kaybetmiştir? Kaç yapı yıkılmış, kaç bina ağır hasarlı veya yıkım kararı almıştır?
- 8- Diyarbakır'da yıkılan yapıların kaç 2000 sonrası inşa edilmiştir? Kaç kişi hâlen geçici barınma koşullarında (konteyner vb.) yaşamaktadır?
- 9- Diyarbakır'da kalıcı konut olarak kaç konut yapılmıştır, kaç teslim edilmiştir?
- 10- Yapı denetim sürecinde denetlenen ancak yıkılan yapı sayısı kaçtır?
- 11- Galeria Sitesi özelinde yürütülen adli ve idari soruşturmanın güncel durumu nedir?
- 12- TBMM'nin bugüne kadar afet riskini azaltmaya dönük yasal düzenlemeler için herhangi bir yasa taslağı hazırlığı olmuş mudur? Afet Risklerini Azaltma Yasası gündeme alınacak mıdır?